

NORGES HØYESTERETT

Den 22. april 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Matheson og Falch i

HR-2016-00838-U, (sak nr. 2016/661), straffesak, anke over dom:

A (advokat Ørjan Eskeland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens dom for blant annet to tilfeller av legemsbeskadigelse.
- (2) Ved tiltalebeslutning 11. juni 2015 ble A satt under tiltale ved Stavanger tingrett for overtredelser av straffeloven 1902 § 229 annet straffalternativ (post I), straffeloven 1902 § 229 første straffalternativ (post II) samt politiloven § 30 nr. 1 jf. § 5 (post III). For så vidt gjelder tiltalens post I, var grunnlaget for tiltalen at han lørdag 14. mars 2015 om natten på Skagenkaien i Stavanger slo B

"hardt i ansiktet slik at han falt i bakken. Slaget medfører brudd i 'vegg' og 'gulv' i venstre øyehule som måtte opereres ved at plate ble innsatt i øyehulen. I tillegg påføres han et kutt over venstre øye som måtte sys med 4 sting. Fornærmede ble sykemeldt i litt over 2 uker som følge av operasjonen av øyet."

- (3) Grunnlaget for tiltalens post II var at han på samme tid og sted som nevnt over slo C

"hardt med knyttet hånd 5-6 ganger i ansiktet i området venstre øye/kinnbein slik at fornærmede fikk brudd i kjeven, brudd i øyehulegulv samt et kutt over venstre øye som måtte sys med 5 sting."

- (4) Stavanger tingrett avsa 3. september 2015 dom med slik domsslutning:

"A, født 00.00.1980, frifinnes for post I og II."

A, født 00.00.1980, dømmes for en overtredelse av politiloven § 30 nr. 1 jf. § 5 til en bot stor kroner 5000 – femtusen, subsidiært 10 – ti – dagers fengsel."

- (5) Påtalemyndigheten anket frifinnelsen for tiltalens post I og II til Gulating lagmannsrett, som 24. februar 2016 avsa dom med slik domsslutning:

"1 A, f. 00.00.1980, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 annet straffalternativ og straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ, samt det forhold som er rettskraftig avgjort ved Stavanger tingretts dom av 3. september 2015, sammenholdt med straffeloven §§ 62 og 63 til en straff av fengsel i 10 – ti – måneder.

Ved soning av fengselsstraffen skal det gjøres fradrag med 2 – to – dager for utholdt varetekt, jf. § 60 første ledd.

2 Saksomkostninger idømmes ikke."

- (6) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen under straffespørsmålet og saksbehandlingen. Til støtte for anken er det i korte trekk anført:
- (7) Lagmannsretten har lagt til grunn feil lovforståelse i forbindelse med utmåling av straffen, og synes ikke å ha vurdert konkret om A var i berettiget harme da han gjengjeldte tildragelsen fra fornærmede. Rettens formuleringer tyder på at anførselen om berettiget harme er forkastet som følge av manglende tidsnærhet mellom voldshandlingene. Reglene om berettiget harme kan anvendes også der gjengjeldelsen ikke ligger nær i tid med voldshandlingen fra fornærmede. Subsidiært gjøres gjeldende at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle hva gjelder drøftelsen av spørsmålet om A handlet i berettiget harme.
- (8) A har nedlagt påstand om at lagmannsrettens dom oppheves.
- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og påstått anken forkastet. Det er i hovedsak anført at det ikke foreligger feil ved lovanvendelsen eller saksbehandlingen i lagmannsretten.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten for de tiltaleposter anken gjelder. Anken til Høyesterett kan da bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum, jf. andre ledd fjerde punktum.
- (11) Straffeloven 1902 § 56 bokstav b lyder:

"Retten kan sette ned straffen under det lavmål som er bestemt for handlingen, og til en mildere straffart:

[...]

b. når handlingen er foretatt i berettiget harme, under tvang eller overhengende fare;"

- (12) Det er i rettspraksis slått fast at bestemmelsen etter forholdene kan anvendes selv om harmen ikke er utløst ved en umiddelbart forutgående krenkende opptreden fra fornærmedes side, men har bygd seg opp gjennom krenkelser over et lengre tidsrom, jf. Rt. 1985 side 437 med videre henvisninger. For så vidt gjelder foreliggende sak, uttaler lagmannsretten:

"Forsvarer har for det tilfellet at tiltalte blir funnet skyldig gjort gjeldende at volden er utøvd i berettiget harme, jf. straffeloven § 56 første ledd bokstav (b). Til dette bemerkes at

som beskrevet foran, fremstår foranledningen til at tiltalte ble tildelt et slag i ansiktet fra den ene av de fornærmede, som noe uklart for lagmannsretten. Hensett til at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode, legger lagmannsretten til grunn at tiltalte ikke har oppført seg på en måte som kan forklare at han ble slått. Det legges videre til grunn at tiltalte som følge av slaget med god grunn ble sint. Denne hendelsen ble imidlertid avklart ved at politiet grep inn. Tiltalte ble pålagt å forlate sentrum, og han fikk beskjed om å møte på politistasjonen neste dag for å anmelde forholdet. Deretter har det gått et sted mellom 10 til 15 minutter før hendelsen han nå domfelles for fant sted. Tiltalte har således både tidsmessig hatt anledning til å roe seg ned og han har fått oppfordring til å holde seg borte fra fornærmede. Lagmannsretten kan da ikke se at tiltalte var i berettiget harme da hendelsen fant sted."

- (13) Etter ankeutvalgets syn bygger lagmannsrettens avgjørelse av straffespørsmålet på en riktig forståelse av straffeloven 1902 § 56 bokstav b. Selv om tidsdifferanse etter rettspraksis ikke i seg selv er til hinder for straffnedsettelse etter bestemmelsen, vil tiden som har gått, sammenholdt med forhold som har inntrådt i mellomtiden, ha betydning for den konkrete vurderingen av om harmen anses "berettiget". De omstendigheter lagmannsretten peker på – særlig politiets inngripen – er tilstrekkelig til å konstatere at As harme ikke lenger var berettiget da han slo de fornærmede. Av dette følger også at lagmannsrettens domsgrunner er tilstrekkelige.
- (14) Høyesteretts ankeutvalg finner det etter dette klart at anken ikke vil føre frem. Den tillates derfor ikke fremmet.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Riktig utskrift: